

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	BuSO
Instellingsnummer	27251
Instelling	S.S.B.O.G.O. De Richter
directeur	Mia COLLA
adres	Richter 27 - 3600 GENK
telefoon	089-35.90.25
fax	089-30.36.34
e-mail	sbso.genk@g-o.be
website/URL	www.derichter.be
Inrichtende macht/Bestuur	113936 - Scholengroep 14 Maasland te GENK
adres	Halmstraat 12 - 3600 GENK
Scholengemeenschap	111881 - SG Bree-Maaseik te MAASEIK
adres	Burgemeester Philipslaan 20 - 3680 MAASEIK
CLB	114389 - CLB v/h GO Genk-Maasland te GENK
adres	Weg naar As 199_A - 3600 GENK
Tijdstip doorlichting	van 15 februari 2010 tot 18 februari 2010
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Wim Baude
Teamleden	Cathy Moelants Arthur De Vrij Hugo Van Dingenen
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil
Datum van bespreking met de instelling	12 maart 2010

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	(Leer)prestaties in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
4	KWALITEITSPROFIEL	6
5	RESULTATEN	8
5.1	(Leer)prestaties	8
5.2	Schoolloopbaan	14
5.3	Outcomes	14
5.4	Tevredenheid	14
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	15
6.1	Algemeen	15
6.2	Personeel	15
6.3	Logistiek	16
6.4	Onderwijskundig	16
7	STERKTES EN ZWAKTES	20
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	20
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	20
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	20
8	ADVIES	21
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	22

1 INLEIDING

Van 15 februari 2010 tot 18 februari 2010 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- De aanwezigheid van een andere BuSO-school in dezelfde stad met een grotendeels gelijkaardig onderwijsaanbod.
- Een grote groep Nederlandsonkundigen en taalzwakke leerlingen.
- Een onstabiele leerlingenpopulatie: neveninstromers en uitstromers.
- Een stijging van het leerlingenaantal van OV2 de voorbije vijf jaar.
- Een lage dichtheidscoëfficiënt in de opleidingen van OV3 met samenzettingen van leerlingengroepen tot gevolg.
- Een groot aantal +21-jarigen in OV1 en OV2.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie vakken/studierichtingen/opleidingen en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

OPLEIDINGSVORM 1
OPLEIDINGSVORM 2
ASV
BGV
OPLEIDINGSVORM 3
Aanbod per opleiding
Alternierende beroepsopleiding ASV
Alternierende beroepsopleiding BGV
Hoeklasser BGV
Log. ass. in ziekenh. en zorginst. BGV

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Aanvangsbegeleiding
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Socio-emotionele begeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

De resultaten van de doorlichting zijn over het algemeen zwak omdat de school nog niet ten volle beantwoordt aan de verwachtingen van de overheid om de einddoelstellingen van de verschillende opleidingsvormen na te streven. Voor opleidingsvorm 1 (OV1) heeft de school een goede visie op de inhoud opleidingsvorm doch is de onderwijspraktijk onvoldoende afgestemd op de wijzigende doelgroep. In opleidingsvorm 2 (OV2) ontbreekt een degelijke finaliteitswerking binnen de Algemene en Sociale Vorming. De Beroepsgerichte Vorming in de tweede fase is onvoldoende afgestemd op tewerkstelling. In zowel OV1 als OV2 wordt onvoldoende gebruik gemaakt van flexibele groeperingen en individuele leertrajecten en is er een zeer grote groep +21-jarigen. De opleiding Logistiek assistent in ziekenhuizen en zorginstellingen voldoet niet omdat de leerlingen niet worden voorbereid op het werken in een ziekenhuis. De opleiding richt zich tot op heden enkel op zorginstellingen. De opleiding Hoeklasser behaalt voor de Beroepsgerichte Vorming wel een behoorlijk peil.

De begeleiding van het leerproces is vrij zwak in opleidingsvorm 1 en 2. De betrokken leraren slagen er onvoldoende in om voor individuele leerlingen of groepen leerlingen een degelijke handelingsplanning uit te werken, gebaseerd op een duidelijke beginsituatie of zorgvraag met betrekking tot technische competenties. Dit verloopt daarentegen kwalitatief goed in OV3. Er worden voor bepaalde leerlingen duidelijke leerdoelen geselecteerd gekoppeld aan een aangepaste strategie en remediëring. Door een degelijke evaluatie en bijsturing is het duidelijk dat het cyclische proces van handelingsplanning voor deze groep leerlingen wel op een professionele manier gehanteerd wordt.

De individuele sociale, emotionele, gedragsmatige en relationele begeleiding daarentegen is vrij zwak voor de gehele school met uitzondering van OV2. In OV1 worden geen doelen geselecteerd voor de seksuele en relationele vorming ondanks de grote nood hieraan bij deze leerlingenpopulatie. In OV2 worden wel zeer degelijke groepsinitiatieven genomen met themadagen en werkvormen die bijdragen tot goede omgangsvormen en het zinvol leren omgaan met de vrije tijd. In OV3 is er eveneens geen leerlijn voor sociale vaardigheden ontwikkeld. Uit de handelingsplannen blijkt dat er een zeer grote nood is aan een degelijke begeleiding van de leerlingen op het sociale en emotionele vlak. De klassenraadbespreking blijft echter beperkt tot het vaststellen van sociaal onaangepast gedrag maar werkt geen passende remediëringstrategieën uit om hieraan te verhelpen. Vaak wordt hierop louter sanctionerend gereageerd zodat de problematiek alleen maar toeneemt.

De evaluatiepraktijk verloopt volgens duidelijk vastgelegde procedures maar de resultaten worden onvoldoende aangewend om een duidelijk individueel traject uit te werken voor bepaalde leerlingen en leerlingengroepen. De rapportering is te sterk gericht op cijfers en biedt onvoldoende informatie over de leervorderingen van de leerlingen. Voor OV1 gebeurt dit door een uitgeschreven verduidelijking doch de informatieve waarde daarvan is eveneens te beperkt.

De opnamepolitiek van de school richt zich tot een breed publiek met complexe doelgroepen. De nodige deskundigheid van het personeel om gericht met deze jongeren te werken, is nog onvoldoende. Vooral voor de begeleiding en ondersteuning van de leerlingen met gedragsmatige en emotionele problemen en leerlingen met autismespectrumstoornissen (ASS) is de professionele vaardigheid van het personeel ontoereikend. Hieruit blijkt dat het beleidsvoerende vermogen van deze school, wat een opdracht is voor alle participanten, vrij zwak is. De nieuwe ontwikkelingen zijn onvoldoende stapsgewijs, met aandacht voor alle aspecten, ingevoerd. De uitgewerkte procedures zijn waardevol doch worden onvoldoende getoetst aan het effect dat de school wil bereiken op korte en lange termijn. Door het ontbreken van een degelijke evaluatie en bijsturing mist het beleid de nodige verantwoording en besluitvaardigheid.

Het rendement van het aangeboden onderwijs is verschillend per opleidingsvorm. In OV1 doet de school te weinig inspanningen om ouders te helpen bij het zoeken naar een gepaste opvang na de schoolloopbaan. In OV2 ligt het rendement vrij laag omwille van de verminderde tewerkstellingskansen in de beschutte werkplaatsen maar eveneens omwille van de opnamepolitiek en de minder goede voorbereiding tot arbeid. In OV3 blijkt de tewerkstelling in de sector redelijk. De verminderde tewerkstellingskansen in de regio spelen hierin eveneens een rol.

Deze school is gekenmerkt door een grote aandacht voor duidelijke procedures en ontwikkelde visieteksten als instrumenten om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. Bepaalde uitgewerkte instrumenten zijn van degelijke kwaliteit en kunnen een duidelijke meerwaarde betekenen in de aanpak en begeleiding van de leerlingen. Toch worden deze hulpmiddelen te sterk formalistisch aangewend waardoor te weinig aandacht gaat naar de concrete uitvoering en de te verwachten effecten. Het beleid heeft als opdracht om vanuit een dynamisch personeelsbeleid de deskundigheid van alle betrokkenen sterker te ontwikkelen in overeenstemming met de doelgroepen in de school. De aandacht voor de sociale, emotionele en

gedragmatige problematieken in het algemeen en de specifieke stoornissen of syndromen in het bijzonder, moet daarbij centraal staan. Het onderwijskundige beleid moet beter afgestemd worden op de verplichtingen die de overheid oplegt. De realisatie van de einddoelstelling van de verschillende opleidingsvormen en de handelingsplanning gericht op alle aspecten van de leerling, zijn elementen die daarbij prioriteit moeten krijgen. Een betere samenhang en wederzijds begrip tussen het personeel onderling en met het schoolbeleid kan tenslotte een garantie bieden dat deze school in de toekomst een daadwerkelijke en noodzakelijke kwaliteitsverbetering zal realiseren.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

Het onderzoek van de (leer)prestaties levert volgende conclusies op:

Opleidingsvorm 1: Algemene en Sociale Vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De einddoelstelling van de opleidingsvorm wordt in onvoldoende mate nagestreefd. In opleidingsvorm 1 worden vooral leerlingen opgevangen van het onderwijstype 2. De visie waarop de school zich baseert voor de onderbouwing van de opleidingsvorm gaat hiervan uit. De voorbije jaren stroomden een aantal jongeren in met een meer complexe problematiek. Voor deze doelgroep beschikt het personeel nog niet over voldoende kennis om deze jongeren op een aangepaste en adequate wijze op te vangen.
- Bijna een derde van het aantal leerlingen is ouder dan 21 jaar. De school verklaart het grote aantal +21-jarigen door het ontbreken van opvangmogelijkheden in de regio. Uit de gegevens van de outcomes, door de school zelf verzameld, blijkt dat een aantal schoolverlaters thuis worden opgevangen. De begeleiding van ouders bij het zoeken naar een opvang voor volwassenen wordt overgelaten aan het CLB¹ en start te laat (vanaf 21 jaar).
- Voor het bepalen van de beginsituatie van nieuwe leerlingen worden voldoende gegevens verzameld via de verschillende kanalen. De verzamelde input wordt onvoldoende benut om de zorgvraag van de leerlingen te omschrijven. De gegevens worden niet systematisch bijgehouden en opgevolgd. Het leerlingvolgsysteem geeft wel informatie over de vorderingen van de leerlingen en zijn als dusdanig beschikbaar voor het bepalen van de beginsituatie bij het begin van een nieuw schooljaar.
- De lange termijn doelen zijn vastgelegd in een deelwerkplan voor de opleidingsvorm. Korte termijn doelen (schooleigen ontwikkelingsdoelen) worden vastgelegd voor twee maanden. Hierbij is er voldoende aandacht voor de verschillende opleidingscomponenten. In deze planningsdocumenten zijn de leerdoelen onvoldoende afgestemd op de heterogeniteit van de leerlingen van een pedagogische eenheid. Het ontwikkelingsperspectief wordt bovendien onvoldoende duidelijk gemaakt. De planningsdocumenten van de verschillende pedagogische eenheden verschillen weinig. Differentiatie en individualisatie in functie van de zorgvragen van de leerlingen ontbreken voor twee van de drie pedagogische eenheden, behalve voor het hoekenwerk. De relatie tussen de ontwikkelingsdoelen en de concrete activiteiten wordt duidelijk gelegd. Ondanks het feit dat uit sommige leerlingendossiers de nood hieraan blijkt, worden er geen doelen geselecteerd voor de seksualiteit en relatievorming.
- Bij de vorming van de pedagogische eenheden wordt niet uitgegaan van vastgelegde criteria maar eerder van de problematiek van de leerlingen. Ondanks het verhoudingsgewijs groot aantal +21-jarigen wordt er geen finaliteitgroep gevormd. Een intentionele finaliteitswerking is niet voorzien in de planning en de organisatie van de opleidingsvorm. Het paramedische personeel biedt veel ondersteuning tijdens de activiteiten. Een beperkt aantal interventies bestaat uit individuele therapie. Bij het opmaken van de lerarenroosters wordt er mee rekening gehouden om bepaalde activiteiten die veel begeleiding vereisen, mogelijk te maken. Het lesuur bijscholing-begeleiding, vooral gericht op individuele leesvaardigheidsbevordering, kan meer efficiënt aangewend worden. Er wordt weinig gebruik gemaakt van aangepaste materialen en methodieken.
- De materiële omstandigheden zijn deels degelijk maar ook deels sterk voor verbetering vatbaar. De overdekte speelruimte en de speelplaats zijn mooi. De leslokalen zijn klein voor het aantal leerlingen, te meer omdat sommige leerlingen gebruik maken van een (elektrische) rolwagen. De keukentjes zijn klein en het meubilair en de uitrusting zijn verouderd. In één keuken ontbreekt de afzuiging. In twee lokalen staan er pc's maar deze functioneren niet allemaal. Het gebruik van de pc kon niet worden vastgesteld tijdens de doorlichting.
- In de onderwijspraktijk besteden de personeelsleden veel aandacht aan het welbevinden van de leerlingen. Er wordt hierbij (vaak eerder intuïtief) gedifferentieerd en ingespeeld op individuele noden van de jongeren. Erg positief is dat elke leerling een persoonlijke mentor krijgt toegewezen.

¹ CLB: centrum voor leerlingenbegeleiding

- Elke leerling wordt twee keer per schooljaar formeel geëvalueerd aan de hand van een uitgebreid leerlingvolgsysteem dat de hele schoolloopbaan wordt bijgehouden. Deze zijn op twee niveaus uitgewerkt in functie van de doelgroep. Beide leerlingvolgsystemen omvatten zowel cognitieve vaardigheden als attitudes. De permanente evaluatie is leraarafhankelijk.
- Voor de rapportering wordt een aangepaste vorm gebruikt maar de informatieve waarde is beperkt.

Opleidingsvorm 2: Algemene en Sociale Vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De schoolpopulatie in OV2 is de laatste jaren spectaculair aangegroeid en geëvalueerd naar een meer heterogene groep met complexere zorgbehoeften. Om aan die evoluerende zorgvraag tegemoet te komen, werkte de vakgroep een programma uit dat sterk de nadruk legt op de sociale-emotionele ontwikkeling. Voor de leerlingen van de tweede fase komt hierdoor het nastreven van de einddoelstelling in het gedrang.
- De school verzamelt geen gegevens over de woonomstandigheden van OV2-schoolverlaters en heeft zich niet geïnformeerd over de instapvereisten die de regionale initiatieven voor begeleid wonen hanteren. De vakgroep kan niet aantonen dat de einddoelstelling voor de Algemene en Sociale Vorming in voldoende mate wordt nagestreefd.
- De beginsituatie van de nieuwe leerlingen wordt grondig en voldoende breed in kaart gebracht.
- Voor de planning van leerinhouden doet de vakgroep sinds dit schooljaar een beroep op het ontwerp van ontwikkelingsdoelen voor OV1 en OV2². De handelingsplannen per pedagogische eenheid (HPPE) zijn nog niet afgestemd op deze nieuwe ontwikkeling. Ze worden niet door de vakgroep opgesteld, maar per individuele leraar en voor een beperkte periode. Het zijn dus geen echte werkplannen voor de hele pedagogische eenheid. Het is niet duidelijk of er voor de uitvoering concrete afspraken zijn gemaakt en of er controle is op het naleven van die afspraken door alle teamleden. Er is alleszins vastgesteld dat in bepaalde lessen irrelevante leerstof wordt aangeboden.
- Zo focust de numerieke ontwikkeling te veel op cijferrekenen en te weinig op praktische vaardigheden in functie van de persoonlijke zelfredzaamheid. Omgaan met tijd en geld wordt niet in een praktische context geoefend. Er worden de leerlingen reeksen talige vaardigheden opgelegd die voor de doelgroep niet bereikbaar zijn en geen enkel praktisch nut hebben. Het correct benoemen van werktuigen en materialen die leerlingen in de beroepsgerichte vorming moeten leren veilig gebruiken, komt in de taallessen niet aan bod. Praktische communicatieve vaardigheden beperken zich tot spreekbeurten over vrijetijdsbesteding. Communicatietraining ter voorbereiding van stages en zoekopdrachten met het oog op maatschappelijke zelfredzaamheid maken geen deel uit van het huidige taalprogramma. Relationale en seksuele vorming zijn geen onderdeel van de Algemene en Sociale Vorming.
- Er wordt voor de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen te weinig gebruik gemaakt van orthodidactische werkvormen en flexibel doorbreken van de pedagogische eenheden. De meeste lessen worden frontaal gegeven voor de hele (heterogene) groep. Initiatielessen in Franse en Engelse woordenschat die voor sommige leerlingen een duidelijke meerwaarde hebben, maar niet noodzakelijk voor de hele groep, missen op die wijze hun doel. Deze lessen worden momenteel nog niet voldoende onderbouwd met voor de doelgroep aangepast didactisch oefenmateriaal. OV2 beschikt over een eigen computerlokaal met weliswaar verouderde configuraties en met computers die niet allemaal functioneren. Ook in dit vormingsdomein ontbreekt een functionele didactische onderbouwing en worden daardoor kansen gemist om groepjes leerlingen bruikbare vaardigheden bij te brengen.
- De functionele training in huishoudelijke vaardigheden zoals onderhouden van de eigen kleding, boodschappen doen, een beperkt weekbudget leren beheren, is niet opgenomen in het huidige programma. Hetzelfde geldt voor mobiliteit en in het bijzonder het gebruiken van het openbaar vervoer. Er is geen finaliteitswerking voor leerlingen die hun schoolloopbaan beëindigen. De lesuren bijscholing-begeleiding worden niet doelgericht ingezet om voor specifieke activiteiten de pedagogische eenheden anders samen te stellen.
- Anderzijds zijn er enkele waardevolle nieuwe initiatieven genomen binnen het domein van de sociale-emotionele ontwikkeling. Het jaarthema 'Wel in je vel' draagt via muzische werkvormen sterk bij tot goede omgangsvormen, tot problemen in de persoonlijke levenssfeer oplossen, tot reageren op agressie

² Ontwerp ontwikkelingsdoelen OV1 en OV2: beleidsvoorbereidend voorstel dat uitgewerkt werd door een stuurgroep van deskundigen onder leiding van de entiteit curriculum van het ministerie van Onderwijs en Vorming.

en tot het leren omgaan met vrije tijd. De leerlingen worden bij de keuze van de aan dit project gekoppelde thema's aangespoord zelfstandig gemotiveerde beslissingen te nemen. In die thema's is in ruimte voorzien om praktische vaardigheden in een functionele context toe te passen. Op voorwaarde dat die vaardigheden vooraf grondig zijn aangeleerd, is dit een bijkomende troef voor het project.

- Tweewekelijkse zwembeurten en een voormiddag paardrijden worden eveneens faseoverschrijdend aangeboden. De pijler vrije tijd krijgt in dit programma voor leerlingen van de tweede fase een te groot gewicht ten koste van het effectief nastreven van de einddoelstelling.
- De school besteedt veel papier aan het registreren van gedragsaspecten en attitudevorming. In de dagelijkse praktijk ontbreekt een uniforme aanpak. Niet alle teamleden besteden voldoende aandacht aan het organisatorische luik van de lesvoorbereiding of het doen respecteren van specifieke reglementen.
- De ontwikkelingsdoelen zijn operationeel geformuleerd. De evaluatie van leervorderingen is nog niet volledig mee geëvolueerd. Leraren evalueren met punten maar de evaluatie is niet gelinkt aan de geselecteerde ontwikkelingsdoelen. Voor het vormingsdomein van de sociale-emotionele ontwikkeling en voor attitudes en gedrag staat de evaluatie op punt. Voor het beoordelen van de mate waarin leerlingen praktische competenties beheersen, is dat nog niet het geval.
- Over de sociale- en attitudevorming wordt degelijk gerapporteerd. Over de cognitieve leervorderingen in het domein van de maatschappelijke redzaamheid blijft de rapportering beperkt tot puntenscores zonder concrete toelichtingen in termen van weten en kunnen.
- Uitrusting en infrastructuur voldoen voor de gewone leslokalen. Voor de lessen huishoudelijke redzaamheid is in geen infrastructuur voorzien. De vaklokalen van de opleiding Logistiek assistent worden hiervoor niet gebruikt. De keukeninfrastructuur voldoet niet en er is geen accommodatie om zelfredzaamheid met betrekking tot het verzorgen van de persoonlijke hygiëne aan te leren en praktisch te oefenen.

Opleidingsvorm 2: Beroepsgerichte Vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De tewerkstellingsmogelijkheden in de regio zijn beperkt: de beschutte werkplaats (BEWEL) en andere initiatieven in het kader van arbeidstrajectbegeleiding hanteren wachtlijsten. De einddoelstelling wordt voor de meerderheid van de leerlingen, zelfs na meerdere verlengingen van het leerrecht, niet gerealiseerd. Minder gunstige arbeidsmarktomstandigheden en economische wetmatigheden hypothekeken de tewerkstelling van OV2-schoolverlaters, maar dat is niet de enige oorzaak. De inschrijfpolitiek die de school hanteert en het handhaven van leerlingen die niet voldoen aan een OV2-profiel hebben ook hun invloed op dit falen. Dit laatste wordt bevestigd door de zeer gunstige tewerkstellingsresultaten van een vroegere cohorte leerlingen (1994-2004).
- De beginsituatie van de leerlingen is voldoende gestoffeerd wat betreft de sociale emotionele ontwikkeling, fijne en grove motoriek. De dossiers van neveninstromers bevatten geen concrete informatie over technische competenties en vaardigheden.
- In de eerste fase volgen alle leerlingen hetzelfde arbeidsgeschiedtmakingstraject met dezelfde werkstukken. Sommige opdrachten zijn degelijk didactisch onderbouwd met stuklijst, inventaris van materialen en werkvolgorde; andere niet. Er wordt weinig gebruik gemaakt van differentiële werkvormen en opdrachten. Af en toe worden leerlingen ingeschakeld in de productie voor derden.
- De klassenraad beslist over de overgang naar fase 2. Ze hanteert daarvoor geen duidelijk omschreven criteria.
- De arbeidstraining in de tweede fase, de opdrachten voor derden en de sinds vorig schooljaar opgestarte groendienstactiviteiten, dragen bij tot het nastreven van de BGV-opdracht. Er wordt echter zeer zelden gedifferentieerd en gebruik gemaakt van de mogelijkheid om pedagogische eenheden te doorbreken of voor bepaalde trainingen anders samen te stellen. De vakgroep kan geen voorbeelden voorleggen van individuele leertrajecten. De leraren leggen voor de betere leerlingen geen tempodruk op. Leerlingen die op een of ander domein bijzondere vaardigheden (kunnen) ontwikkelen, krijgen hiertoe door de huidige organisatie en de negatieve randfactoren (zie hoger) te weinig kansen. In de huidige lessenroosters worden leerlingen van de eindfase niet voorbereid op arbeid in een volledagregime.
- Niet alle leerlingen gaan op stage. Meerdere leerlingen beheersen onvoldoende basiscompetenties om te kunnen instappen in een eerste (verplichte) oriënterende stage in de beschutte werkplaats 'BEWEL'.

Deze leerlingen voldoen niet aan het OV2-profiel (zie hoger). Het is niet duidelijk waarom de school hen toch handhaaft in OV2.

- De vakgroep heeft degelijke instrumenten ontwikkeld voor de evaluatie van (werk)attitudes. Het document 'evaluatie BGV' focust eveneens op werkhouding en attitudes maar geeft geen beoordeling over de mate van zelfstandig beheersen van technische competenties en vaardigheden en evenmin over productieresultaten. Voor leerlingen die hun eerste stage niet met succes beëindigen, is niet in een individuele bijsturing voorzien in de handelingsplanning.
- Over werkhouding en attitudevorming wordt degelijk gerapporteerd. Over de technische leervorderingen en over de mate waarin leerlingen zelfstandig beschutte werkplaatstechnieken beheersen, worden op de rapporten geen uitspraken gedaan. De leerlingenagenda wordt niet gebruikt als (bijkomend) rapporteringsinstrument.
- De ateliers zijn voldoende uitgerust. In het gebouw waar werken voor derden worden uitgevoerd, gebruikt men een deel van de gang als stapelruimte. Omdat dit geen vluchtweg is, vormt dit geen bezwaar.

Opleidingsvorm 3: Algemene en Sociale Vorming in de Integratiefase

Voldoet niet

Vaststellingen

- Bij de realisatie van de transitieplannen voor de cursisten wordt te weinig maatwerkgericht gewerkt.
- In de transitieplannen worden voor alle cursisten leerinhouden i.v.m. assertiviteit geselecteerd. Er is hiervoor geen verklaring vanuit een beginsituatie terug te vinden. Uit de planningsdocumenten blijkt dat de voorbije schooljaren bijna dezelfde leerinhouden worden aangeboden voor alle cursisten en dat er m.a.w. niet wordt uitgegaan van een selectie van doelen gebaseerd op de beginsituatie van de cursisten. Op basis van het niet slagen voor examens wordt dit schooljaar voor enkele leerlingen VCA en Rijbewijs Op School als leerinhouden geselecteerd. In de praktijk krijgen alle cursisten deze inhouden aangeboden. In de onderwijspraktijk wordt ad hoc wel gedifferentieerd.
- In de loop van de opleiding worden er geen vorderingen van cursisten bijgehouden.

Opleidingsvorm 3: Beroepsgerichte Vorming in de Integratiefase

Voldoet

Vaststellingen

- Voor de twee doorgelichte opleidingen van OV3 gebeurde de begeleiding en ondersteuning van de cursisten op een voldoende maatwerkgerichte wijze. In de respectievelijke opleidingsverslagen wordt dit verder verduidelijkt.

Opleidingsvorm 3: Beroepsgerichte Vorming in de opleiding Hoeklasser

Voldoet

Vaststellingen

- De competenties van het opleidingsprofiel worden in voldoende mate nagestreefd. Er zijn leerlijnen uitgewerkt voor de verschillende fases en leerjaren met duidelijke overgangscriteria. De stages zijn goed georganiseerd doch de evaluatie is een werkpunt. De tewerkstellingsgraad binnen de sector is omwille van het beperkte aantal afgestudeerden minder relevant.
- De beginsituatie en zorgvraag worden voor nieuwe leerlingen of neveninstromers in kaart gebracht door het afnemen van een praktische oefening. Op basis van de beoordeling hiervan worden ze in het tweede of derde jaar van de opleidingsfase onderverdeeld. Zowel motorische, sociale en emotionele elementen als leeftijd, worden daarbij als criterium gehanteerd. Alle leerlingen krijgen een traject van opdrachten aangeboden. Ze kunnen dit op eigen tempo afwerken.
- De kennismaking met de opleiding in de observatiefase verloopt op een degelijke wijze. De studiekeuzebegeleiding van de leerlingen gedurende het schooljaar gebeurt voornamelijk informeel. De afstemming en samenwerking hierover tussen de Algemene en Sociale Vorming en de Beroepsgerichte

Vorming verloopt te vrijblijvend en is niet voldoende structureel opgenomen in het curriculum. Het eindadvies van de klassenraad is echter degelijk gemotiveerd en geeft een duidelijk beeld van de mogelijkheden van de leerlingen.

- In de opleidingsfase komen de basisopdrachten metaal en lassen aan bod. In de opleidings- en kwalificatiefase worden voor lassen alle voorgeschreven lasprocedures op een kwalitatieve en consecutieve manier aangeboden. Hiervoor hanteren de leraren zelf uitgewerkte werkfiches die duidelijk afgestemd zijn op het opleidingsprofiel. Er is geen extramurale BGV waarbij de leerlingen hun taakspanning voor een langere periode kunnen opbouwen in een realistische werkomgeving. Wel worden er werken voor derden uitgevoerd. Voor de ABO-cursisten werkt de school maatwerkgericht aan competenties die aansluiten bij de noden en technieken op hun tewerkstellingsplaats. De nadruk ligt daarbij veelal op werkatitudes en sociale omgangsvormen.
- De competenties voor metaalbewerking zijn niet duidelijk uitgewerkt op uitvoeringsniveau. Het is immers de bedoeling dat de leerlingen een beperkt aantal handelingen met betrekking tot metaalbewerking kunnen uitvoeren. Alle lessen worden in de werkplaats gegeven en de theorie, die beperkt wordt tot het hoogst noodzakelijke, wordt geïntegreerd aangeboden. De leerlingen worden voldoende aangespoord om zelfstandig of in teamverband de opdrachten uit te voeren. Voor elke opdracht zijn goed uitgewerkte instructiekaarten met tekening en werkmethode beschikbaar. Het cursusmateriaal en de werkopdrachten zijn gestructureerd. De inhoud van de cursus en de vraagstelling van de toetsen is echter niet altijd afgestemd op het taalniveau van de leerlingen.
- Met de VCA³-opleiding is deze school pas dit schooljaar gestart. Dit gebeurde onvoldoende voorbereid zodat de resultaten van de leerlingen negatief waren. Vanaf volgend schooljaar wil de vakgroep met de voorbereiding starten vanaf het eerste jaar van de opleiding.
- De infrastructuur is voldoende afgestemd op de competenties van het opleidingsprofiel. Er is een goed uitgeruste werkplaats met voldoende leermiddelen en uitrusting voor de huidige vrij beperkte leerlingenpopulatie. De opstelling voor TIG-lassen⁴ (3 lasposten) is echter niet kwaliteitsvol maar zal in de toekomst verplaatst worden naar een andere locatie. Door de opstelling van grotere constructies in de werkplaats is de doorgang te beperkt waardoor dit tot gevaarlijke situaties kan leiden.
- De vakvergaderingen vinden vier- tot vijfmaal per jaar plaats maar worden voornamelijk besteed aan praktische afspraken. Pedagogische en didactische thema's komen niet aan bod.
- De school slaagt erin om geschikte stageplaatsen te vinden en de stageactiviteiten zijn voldoende afgestemd op de competenties. De voorbereiding gebeurt in samenwerking met de leraren ASV. Deze manier van begeleiden is kwaliteitsvol. Het stagedossier is in orde doch de lijst van activiteiten is veeleer beperkt en de handtekening van de preventieadviseur ontbreekt op de werkpostfiche.
- Er is reeds een vorm van samenwerking met ASV doch dit blijft veeleer beperkt tot informele afspraken en contacten. De ondersteunende kennis en sleutelvaardigheden worden nog niet voldoende gestructureerd aangeboden vanuit een gezamenlijke visie en aanpak voor alle leerlingen. De werking rond de stages is hierop een positieve uitzondering.
- Een groot deel van de leerlingen vertoont moeilijk gedrag. Daarnaast staat de opleiding open voor leerlingen met ASS⁵. De leraren trachten daarop zo goed mogelijk intuïtief in te spelen. Een degelijke professionele begeleiding is echter niet terug te vinden in de documenten van de handelingsplanning. Op probleemgedrag wordt voornamelijk sanctionerend gereageerd met veelal weinig positieve progressie. Op leergebied is er voldoende aandacht voor differentiatie en extra begeleiding. De inzet en het enthousiasme van de leraren daarbij is zeer groot.
- De deskundigheidsbevordering van de leraren is veelal beperkt zowel op vaktechnisch als op orthopedagogisch gebied.
- Het lerarenteam hanteert een uniform evaluatiesysteem waarbij zowel het proces als het product bekeken worden. Ze brengen de leervorderingen duidelijk in kaart. De leerlingen worden permanent geëvalueerd op basis van hun werkopdrachten en attitudes. Die vorderingen worden uitgehangen in de werkplaats zodat dit een competitieve en motiverende reflex bij de leerlingen tot gevolg heeft. De methodiek van zelfevaluatie door de leerlingen wordt nog niet gehanteerd.
- Het niveau van de kwalificatieproef voldoet. De schriftelijke reproductie van theoretische kennis kan vermeden worden door de leerlingen zelf de verschillende stappen van hun proef mondeling te laten

³ VCA: Veiligheids Checklist voor Aannemers

⁴ TIG: Tungsten-wolfram Inert Gas

⁵ ASS: autisme spectrumstoornis

toelichten aan de jury. Een aandachtspunt daarbij is dat de jury bij de vraagstelling tijdens de kwalificatieproef voldoende rekening houdt met de beperkte taalvaardigheid en het beperkte begripsvermogen van de leerlingen.

- De rapportering is vrij zwak en te sterk gericht op cijfers. De cijferwaarde wordt onvoldoende toegelicht. De informatieve waarde van de rapporten is te beperkt. De aanvullende commentaar is uitsluitend gericht op de attitude. De opsplitsing in kennis, vaardigheden en leerhouding enerzijds en attitudes anderzijds is onduidelijk en overlappend. Via oudercontacten na elk rapport krijgen de ouders wel meer verduidelijking. Indien nodig nemen de leraren telefonisch contact op met de ouders wat positief is.

Opleidingsvorm 3: Beroepsgerichte Vorming in de opleiding Logistiek assistent in ziekenhuizen en zorginstellingen

Voldoet niet

Vaststellingen

- De component logistiek werk in ziekenhuizen komt in de opleiding niet aan bod zodat het doel van deze opleiding in onvoldoende mate wordt nagestreefd. De competenties uit het opleidingsprofiel worden binnen de context van een zorginstelling wel in voldoende mate nagestreefd. Uit de gegevens over de outcomes blijkt dat de leerlingen een redelijke tewerkstelling bereiken in de sector. Dit gebeurt voornamelijk in zorginstellingen.
- De beginsituatie van de leerlingen wordt voldoende in kaart gebracht. De leerlingenvorderingen worden gestructureerd doorgegeven als beginsituatie voor het volgende schooljaar. Hierbij is zowel aandacht voor verworven competenties als attitudes. De ontwikkeling van de leerlingen wordt goed opgevolgd in een leerlingvolgsysteem. Hoe de bijsturing of remediering gebeurt op het sociale en emotionele vlak is echter in de handelingsplannen niet altijd duidelijk.
- Voor de doelenselectie is een overzicht gemaakt voor het bijbrengen van de opleidingscompetenties over de opleiding heen. De verdere concretisering gebeurt door middel van jaarplannen en HPPE's per trimester. Indien nodig wordt voor individuele leerlingen een individueel handelingsplan (IHP) opgesteld. De samenwerking tussen ASV en BGV werd opgenomen in de globale planning. In de doelenselectie ontbreekt echter het nastreven van de opleidingscompetenties binnen de context van een ziekenhuis. Ook op het begeleiden van animatie in een rusthuis worden de leerlingen nog onvoldoende voorbereid. Het vak Crea van de ASV zou hier een duidelijke rol in kunnen spelen, maar deze kans wordt momenteel niet benut.
- De kennismaking met de opleiding gebeurt in het observatiejaar op een voldoende gevarieerde wijze met aandacht voor zoveel mogelijk opleidingsonderdelen van een logistiek assistent. Op het einde van het schooljaar wordt een degelijk instrument gehanteerd om de mogelijkheden van een leerling binnen de opleiding in kaart te brengen en een gedragen keuzeadvies uit te brengen.
- De leerlingen worden van in het tweede jaar ingezet bij het begeleiden van de leerlingen van OV1 bij de maaltijd, bij dansen en verzorging. Hierdoor worden zij van in het begin geconfronteerd met levensechte opdrachten. Dit is een goede keuze. In de kwalificatiefase wordt gewerkt met werkfiches per uit te voeren taak en dit in een beurtsysteem over het volledige schooljaar. Dit is een goede voorbereiding op het zelfstandig werken binnen een team. In het vierde jaar wordt in extramurale BGV voorzien in een rusthuis, vanaf het vijfde jaar komt daar een verpleegtehuis bij. Deze laatste instelling benadert reeds iets beter de context van een ziekenhuis, maar kan deze toch niet volledig vervangen. Er werden tot op heden ook nog geen bezoeken aan een ziekenhuis georganiseerd, waardoor voor de meeste leerlingen de werking van een ziekenhuis volledig onbekend blijft. Dit is gezien de benaming en de doelstelling van de opleiding niet te verantwoorden.
- De vakwerkgroep heeft dankzij een goede interne coördinatie reeds vele kwaliteitsbijsturingen doorgevoerd. Dit bevorderde de goede onderlinge samenwerking en gelijkgerichtheid. De vakgroep is zich bewust van de knelpunten in de opleiding en heeft inspanningen geleverd om deze bij te sturen, soms echter zonder resultaat. De leraren zijn zeer gemotiveerd en betrokken bij de opleiding. Ze beschikken over voldoende deskundigheid, onder andere dankzij bedrijfsstages in een rusthuis tijdens de vakantieperiode.
- De infrastructuur voldoet, maar de uitrusting is nog eerder beperkt. Zo is er geen verzorgingspop aanwezig. Dit wordt deels opgevangen door rollenspel onder de leerlingen bij het aanleren van persoonlijke verzorging. Zeker voor het tweede jaar is dit niet optimaal. Hierdoor wordt de assistentie bij het wassen van een mannelijke zorgvrager ook niet vooraf ingeoefend.
- Tijdens de lessen wordt voldoende in bijsturing en remediëring voorzien. Er wordt goed ingespeeld op de eventuele tekortkomingen of ruimere mogelijkheden van de leerlingen. Zelfevaluatie door leerlingen

wordt hierbij ook gehanteerd wanneer mogelijk. De sociale en emotionele begeleiding verloopt meestal goed, maar er is op dit vlak nog niet echt sprake van een planmatige aanpak.

- De evaluatie van de leerlingen gebeurt op een grondige en diagnostische manier. Per leerjaar zijn overgangscriteria geselecteerd uit het opleidingsprofiel. De evaluatie van deze competenties wordt opgehangen in de leslokalen en besproken met de leerlingen. De kwalificatieproef is voldoende representatief voor de geboden opleiding en wordt goed voorbereid en geëvalueerd. Een luik dat zich richt op de context van een ziekenhuis ontbreekt echter. De stages worden goed voorbereid en de stageresultaten zijn behoorlijk.
- De rapportering over de leerlingenvorderingen en resultaten gebeurt te globaal met slechts één quotering voor de beroepscompetenties. Er wordt geen informatie gegeven over de inhoud van de opleidingsonderdelen. De aanvullende commentaar op de rapporten is ook vrij vaag en meestal enkel op houding en inzet gericht.
- Momenteel zijn er drie cursisten in de integratiefase. Voor BGV wordt er voldoende in maatwerkgerichte training voorzien. De taken die de leerlingen moeten uitvoeren worden afgestemd op de taken die ze uitvoeren op de werkplaats. Er is voldoende overleg met de stageplaatsen.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Personeelsbeheer

6.2.2 Professionalisering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

Het personeelsbeheer kan duidelijk geoptimaliseerd worden door een betere structurele onderbouwde begeleiding en evaluatie van nieuwe personeelsleden en een bevordering van de deskundigheid van alle betrokkenen. De degelijke ondersteuning en begeleiding van sommige vakwerkgroepen is een aandachtspunt. Daarbij moet voldoende gefocust worden op de begeleidingsstrategieën van de problematieken van het breed doelpubliek waarop de school zich richt.

6.2.2.1 Aanvangsbegeleiding

Vaststellingen

- De school heeft geen uitgeschreven visie op de aanvangsbegeleiding. Er worden wel een aantal (niet uitgeschreven) procedures en afspraken gehanteerd bij de introductie van nieuwe personeelsleden.
- Nieuwe personeelsleden worden goed begeleid door enerzijds de schoolleiding en coördinatoren en anderzijds door collegiale ondersteuning. Er wordt geen gebruik gemaakt van het mentorschap. Nieuwe personeelsleden krijgen een voldoende informatieve onthaalbrochure over de pedagogische en algemene werking van de school. De onthaalbrochure wordt door de schoolleiding geregeld aangepast en aangevuld.
- Binnen de aanvangsbegeleiding is er in een inscholing voor beginnende personeelsleden in het buitengewoon onderwijs voorzien die ingericht wordt door de pedagogische begeleidingsdienst van de koepel.
- Nieuwe personeelsleden voelen zich voldoende ondersteund en gemotiveerd door de begeleiding van de directie en collega's.
- Er zijn geen afspraken of procedures voor de evaluatie van beginnende personeelsleden.

6.2.2.2 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- De school heeft een duidelijke visie op de deskundigheidsbevordering van de personeelsleden uitgewerkt in een nascholingsplan op lange termijn (voor vijf schooljaren). In de functiebeschrijvingen van en de planningsgesprekken met de personeelsleden is de deskundigheidsbevordering een vast onderdeel. Het realiseren van het nascholingsplan gebeurt niet optimaal. Verschillende personeelsleden hebben nog niet voldoende deskundigheid verworven voor het doelpubliek waarmee ze werken. Er wordt nog geen gebruik gemaakt van een systematisch behoefteonderzoek bij de personeelsleden.
- De school richt zich tot een breed doelpubliek met een steeds complexere probleemstelling. Uit observaties en gesprekken met leraren blijkt dat de nodige deskundigheid hiervoor in de school ontbreekt. De aanpak van leerlingen met ASS en complexe gedragsproblemen is ontoereikend en onvoldoende professioneel gedragen.
- De school grijpt de resultaten van externe evaluaties aan om personeelsleden gerichte nascholing te laten volgen. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot een betere voorbereiding van de leerlingen op het VCA-examen en tot betere resultaten in sommige opleidingen. De opvolging van en de procedures voor de implementatie van gevolgde nascholingen leiden weinig tot blijvende effecten in de onderwijspraktijk van de school of onderdelen ervan.

- De nascholingsgelden van de overheid worden niet volledig benut.
- Het nascholingsbeleid heeft de voorbije schooljaren geleid tot een grotere deelname aan vormingsinitiatieven. Dit blijkt uit de rubrieken van de voortreffelijk bijgehouden inventaris van gevolgde nascholingen. Er kan echter meer gebruik gemaakt worden van de analyse van de verzamelde gegevens om het nascholingsbeleid bij te sturen.
- De vakgerichte nascholing is eerder beperkt en afhankelijk van leden van vakgroepen of individuele leraren. De algemene orthopedagogische nascholing is beter maar mist samenhang.
- Leraren algemene en sociale vorming in OV2 zijn niet op de hoogte van de instapvereisten die initiatieven voor begeleid wonen in de regio hanteren. De school heeft dienaangaande nog geen exploratiebezoeken in dergelijke instellingen georganiseerd. Stagebezoeken behoren evenmin tot het takenpakket van leraren ASV in OV2. Die zijn nochtans nuttig om zich een beeld te vormen van de talige en numerieke competenties die van een werknemer in een beschutte werkplaats worden verwacht.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

De leerbegeleiding verloopt voornamelijk in OV3 op een degelijke wijze via de handelingsplanning. In OV1 en OV2 gebeurt dit onvoldoende diagnostisch. De sociale-emotionele begeleiding is voor de gehele school veeleer zwak doordat de handelingsplanning niet efficiënt aangewend wordt. Er wordt onvoldoende uitgegaan van de effectenbepaling en de ondersteuning die daarbij kan aangeboden worden. De verantwoording voor de aanpak en ondersteuning voor de leerlingen op socio-emotioneel gebied is niet adequaat en onvoldoende gesteund op een degelijke diagnostiek, remediëring en evaluatie.

6.4.1.1 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De leerbegeleiding gebeurt voornamelijk in OV3 op een goede wijze. De beginsituatie van de leerlingen wordt duidelijk in kaart gebracht maar het is onduidelijk op welke wijze dit aangewend wordt in het leerproces. De doelenselectie is gebaseerd op de schooleigen ontwikkelingsdoelen voor OV1 en OV2 en de decretale ontwikkelingsdoelen en opleidingscompetenties voor OV3. Voor OV3 zijn duidelijke leerlijnen uitgewerkt met een consecutieve opbouw en overgangscriteria. De voorbereiding en uitvoering zijn voor de doorgelichte opleidingen van een degelijke kwaliteit. De evaluatie is voldoende diagnostisch voor wat betreft de leervorderingen. Dit is niet het geval voor OV1 en OV2. Er wordt onvoldoende uitgegaan van de einddoelstelling van de respectievelijke opleidingsvormen en er zijn weinig of geen sporen terug te vinden van een gerichte individuele leerbegeleiding van de leerlingen. De conclusies van de evaluatie van de leervorderingen worden onvoldoende omgezet in een nieuwe beginsituatie. Het cyclische proces van handelingsplanning wordt niet in voldoende mate aangewend in opleidingsvormen 1 en 2.
- De vorderingen van de leerlingen worden in kaart gebracht door het gebruik van een leerlingvolgsysteem. In de opleidingen van OV3 wordt dit visueel uitgehangen in de werkplaats wat motiverend werkt voor de leerlingen.
- De uren bijscholing-begeleiding worden niet altijd even efficiënt aangewend. In een aantal situaties wordt dit ingevuld op vraag van de ouders doch de onderbouwde motivering, in functie van de einddoelstelling van de verschillende opleidingsvormen, is daarbij niet altijd duidelijk.

- In OV1 is er geen finaliteitswerking ondanks het grote aantal leerlingen van +21 jaar. Er wordt geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid van SMT⁶. Hierdoor wordt de kans gemist om de leerlingen op een kwaliteitsvolle wijze voor te bereiden op een naadloze overgang naar de volwassenvoorzieningen. Ook in opleidingsvorm 2 is er een groot aantal +21-jarigen. Niet alle leerlingen lopen stage omdat een aantal leerlingen de basiscompetenties voor een beschutte werkplaats niet beheerst. Dit resulteert niet in een heroriëntering of gerichte bijsturing van de begeleiding. Dit is de voornaamste oorzaak dat de tewerkstellingsgraad zeer laag is. De stages in OV3 worden goed voorbereid en begeleid door zowel de leraren ASV als BGV.
- De school fungeert voor een groeiende groep leerlingen in OV2 als 'wachtkamer' voor tewerkstelling (sommige leerlingen zitten al elf jaar in OV2) maar ze schrijft ook nog leerlingen in die al aan de leerplicht voldaan hebben en niet langer op hun vroegere school welkom zijn. Meerdere van die leerlingen komen niet voltijds naar school. Ze volgen een halvedageregime. Op die wijze missen ze structuur in hun dagritme en verliezen ze eerder aangeleerde competenties. Ze revolteren bovendien tegen school- en klasreglementen en zijn daardoor oorzaak van minstens een deel van de problemen waarmee de lerarenteams onnodig geconfronteerd worden. Tijdens de doorlichting was er een terzake illustratief incident met twee familieleden van een leerling die moeiteloos doordrongen tot in de ateliers om leraren en begeleiders te belagen.
- De evaluatiebundel die de leraren van het observatiejaar in OV3 samenstellen op het einde van het schooljaar, is van een degelijke kwaliteit. De verworven competenties van de leerlingen worden hierin duidelijk in kaart gebracht. De studiekeuzebegeleiding in de loop van het schooljaar is echter te beperkt en is niet structureel ingebouwd in het curriculum.
- Vanaf dit schooljaar is er een GOK-werking⁷ opgestart die verder bouwt op de OVB-begeleiding⁸ van voorheen. De nadruk ligt daarbij op het taalbewustzijn. De werkdocumenten en cursussen die gehanteerd worden in de verschillende opleidingen van OV3 zijn niet altijd, afhankelijk van de opleiding, aangepast aan het bevattingsvermogen van de leerlingen. Via de GOK-werking wil de school hieraan op korte termijn een verbeterplan koppelen.
- Het additionele personeel werkt zowel groepsondersteunend als individueel. De invulling van de opdrachten kan in bepaalde situaties nog geoptimaliseerd worden.

6.4.1.2 Sociale en emotionele begeleiding

Vaststellingen

- De school heeft een organisatiestructuur uitgewerkt waarbij leerlingen met problemen opgevangen worden door deskundig personeel. Bij probleemsituaties in de klas kunnen de leerlingen naar het secretariaat waar een aparte ruimte beschikbaar is. Indien nodig kunnen de leerlingen een persoonlijk gesprek voeren met de leerlingenbegeleiding. Deze werking verloopt volgens duidelijk uitgeschreven procedures. In de praktijk blijkt echter dat deze aanpak niet efficiënt verloopt en in weinig effecten resulteert op langere termijn. De interventies en ondersteuning blijken voornamelijk ad hoc te gebeuren. In de handelingsplannen zijn wel de vaststellingen hierover terug te vinden doch de remediëring en strategische aanpak ontbreken. In sommige leerlingendossiers blijkt de aanpak van gedragsmoeilijke leerlingen voornamelijk te bestaan uit sanctionering.
- De leraren hanteren een apart leerlingvolgsysteem voor sociale-emotionele vorming voor alle leerlingen. Het is echter onduidelijk wat met de resultaten van deze evaluatie gebeurt. In de handelingsplannen zijn geen concrete sporen terug te vinden van een adequate aanpak van de specifieke problematiek van de doelgroepen in de school.
- In OV1 en OV2 zitten zeer veel leerlingen boven de 21 jaar. Sommige van deze leerlingen zijn zelfs 25 jaar. De school heeft de opdracht om deze leerlingen sneller door te verwijzen naar de volwassenvoorzieningen en hen daarop voor te bereiden met een begeleidingstraject.

⁶ SMT: sociaal maatschappelijke training: [Omzendbrief so/2002/11 \(BuSO\)](#)

⁷ GOK-werking: de werking die de school opzet voor gelijke onderwijskansen

⁸ OVB-begeleiding: de werking die de school opzet voor onderwijsvoorrangsbeleid (vervangen door de GOK-werking)

- De middagpauze bedraagt slechts 35 minuten en is voor de huidige doelgroep niet te verantwoorden. Leerlingen met sociale of emotionele problemen of met ASS staan constant onder druk en kunnen onvoldoende tot rust komen. De school geeft aan dat omwille van het leerlingenvervoer deze middagpauze zo kort gehouden wordt. De regelgeving stelt echter duidelijk dat een pauze van 50 minuten een minimale vereiste is. De school kan niet aantonen dat hiervoor een afwijking bekomen is. Gezien de complexiteit van de doelgroepen binnen de school dient deze regelgeving gerespecteerd te worden en heeft de school de opdracht om de afspraken met het leerlingenvervoer te herzien.
- De school heeft geen duidelijk beleid naar sociale vaardigheidstraining. Noch in ASV noch in BGV wordt hieraan op een planmatige wijze gewerkt. Er zijn geen leerlijnen uitgewerkt voor de sociale en emotionele vorming. Wel trachten de leraren in hun contacten met leerlingen de sociale vaardigheden van de leerlingen positief te beïnvloeden. In OV2 is er wel een waardevol initiatief ontwikkeld om aan deze behoefte tegemoet te komen.
- De problematische afwezigheden worden opgevolgd en indien nodig wordt het CLB ingeschakeld voor gepaste acties naar ouders en leerlingen toe. Er is geen pestbeleid uitgewerkt in de school maar in de lessen ASV wordt thematisch aandacht geschonken aan deze problematiek.
- Een positieve maatregel is dat elke leerling heeft een mentor heeft waarop hij/zij een beroep kan doen. Deze mentor is eveneens verantwoordelijk voor de individuele handelingsplanning van de leerling.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Een middagpauze van minimaal 50 minuten respecteren conform het Besluit van de Vlaamse regering houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs 31 AUGUSTUS 2001

6.4.2 Evaluatie

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

Binnen de evaluatiepraktijk kan meer aandacht gaan naar duidelijke afspraken met ondersteuning en begeleiding op het uitvoeringsniveau en voor het opvolgen van afspraken en effecten. De conclusies kunnen beter aangewend worden voor het bepalen van een nieuwe beginsituatie en zorgvraag die op hun beurt resulteren in een nieuwe aanpak en begeleidingsstrategie. Binnen dit cyclische proces moet de nodige aandacht gaan naar verantwoording en het vergroten van de informatieve waarde van de rapporteringspraktijk.

6.4.2.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- Per opleidingsvorm zijn duidelijke afspraken gemaakt voor de formele evaluatiepraktijk. Zo wordt in alle opleidingsvormen gewerkt met leerlingvolgsystemen (LVS) doch de aanwending ervan is onvoldoende gekaderd in een gezamenlijke gedragen aanpak en visie.
- In OV1 hanteren de leraren een uitgebreid LVS (met zowel cognitieve vaardigheden als attitudes) dat de hele schoolloopbaan bijgehouden wordt. De permanente evaluatie is sterk leraarafhankelijk.
- De gehanteerde instrumenten in OV2 zijn degelijk en worden goed bijgehouden vooral wat betreft de sociale-emotionele vaardigheden en attitudes. De verworven technische competenties voor BGV en het beheersen van vaardigheden in het domein van de maatschappelijke redzaamheid voor ASV worden niet voldoende in kaart gebracht.
- In de doorgelichte opleidingen van OV3 zijn duidelijke leerlijnen terug te vinden met overgangscriteria per leerjaar. Er wordt een duidelijk leerlingvolgsysteem gehanteerd dat gekoppeld is aan zowel proces- als productevaluatie. De evaluatiedocumenten zijn gekenmerkt door goede afspraken en gelijkgerichtheid binnen elke opleiding. Ze zijn afgestemd op het opleidingsprofiel van de opleiding. De betrokkenheid van de leerlingen wordt gerealiseerd door een gezamenlijke bespreking met de klasgroep van het gepresteerde werk (Logistiek assistent in ziekenhuizen en zorginstellingen) of de werkstukken (Hoeklasser).

6.4.2.2 Rapporteringspraktijk

Vaststellingen

- De rapporteringspraktijk is voor alle opleidingen zwak.
- In OV1 wordt bij de rapportering woordelijke commentaar gegeven bij de verschillende vormingsdomeinen. De informatie over de leerinhouden ontbreekt.
- In OV2 en OV3 is de rapportering te sterk gericht op puntenscores en onvoldoende onderbouwd vanuit de evaluatiepraktijk van de leraren. De gehanteerde rubrieken waarop gescoord worden, zijn onduidelijk. Het onderscheid tussen leerhouding en attitude is niet correct. De beroepscompetenties worden gequoteerd met slechts één score. Over de onderliggende opleidingsonderdelen wordt geen informatie gegeven. De link tussen de opleidingscompetenties, ontwikkelingsdoelen, het leerlingvolgsysteem en de rapportering, is onduidelijk. De aanvullende commentaar is uitsluitend gericht op houding en inzet.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- De jaarprojecten in OV2 die bijdragen tot de persoonlijkheidsontwikkeling van de leerlingen.
- Het gebruik van leerlingvolgsystemen.
- De uitgewerkte leerlijnen met overgangscriteria in OV3.
- Het evaluatiedocument in het observatiejaar om het keuzeadvies van de leerlingen te ondersteunen.
- De voorbereiding en uitwerking in OV3 van de stages door leraren Algemene en Sociale Vorming en Beroepsgerichte Vorming
- De extramurale Beroepsgerichte Vorming in de opleiding Logistiek assistent in ziekenhuizen en zorginstellingen en het werken voor derden in de opleiding Hoeklasser.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- In OV1 en OV2 beter gebruik maken van flexibele groeperingen van leerlingen en van individuele leertrajecten.
- Leerlingen indien nodig tijdig heroriënteren.
- Begeleidingstrajecten uitwerken voor sociale, emotionele en gedragsmatige problemen van leerlingen.
- De deskundigheid van het personeel afstemmen op de doelgroepen binnen de school.
- De aanvangsbegeleiding van nieuwe personeelsleden beter evalueren en ondersteunen.
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk optimaliseren.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Nastreven van de einddoelstelling van de opleidingsvormen

- De einddoelstelling van OV1 in voldoende mate nastreven.
- De einddoelstelling van OV2 in voldoende mate nastreven voor wat betreft de voorbereiding op een beschermd leefmilieu.
- De einddoelstelling van opleidingsvorm 2 in voldoende mate nastreven voor wat betreft de voorbereiding op een beschermd werkmilieu.
- Een maatwerkgerichte aanpak realiseren in de integratiefase voor de Algemene en Sociale Vorming.
- Het doel van het opleidingsprofiel Logistiek assistent in ziekenhuizen en zorginstellingen ten volle nastreven.

Regelgeving

- Een middagpauze van minimaal 50 minuten respecteren conform het Besluit van de Vlaamse regering houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs 31 AUGUSTUS 2001.

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en financiering **GUNSTIG BEPERKT IN DE TIJD**.

De hieronder aangekruiste (leer)prestaties scoren geheel of gedeeltelijk onvoldoende en hebben tot dit advies geleid:

Regelgeving

	DL-f	Voldoet niet
OPLEIDINGSVORM 1	J	X
OPLEIDINGSVORM 2	DL-f	Voldoet niet
ASV	J	X
BGV	J	X
OPLEIDINGSVORM 3		
Aanbod per opleiding	DL-f	Voldoet niet
Alternerende beroepsopleiding ASV	J	X
Alternerende beroepsopleiding BGV	J	
Hoeklasser BGV	J	
Log. ass. in ziekenh. en zorginst. BGV	J	X

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2012** kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

W. Baude

Datum van verzending aan de directie en de inrichtende macht:

Voor kennisname

De directie/ de inrichtende macht

Naam: